

LAAJA ROMAANIANALYYSIN OHJE

1. Ensimmäisessä kappaleessa kannattaa mainita faktatiedot teoksesta. **Kirjan nimi, kirjailijan nimi, teoksen laji** ja teoksen **ilmestymisvuosi** suomeksi. Ensimmäisessä kappaleessa kerrotaan myös teoksen **aiheesta** yleisluontoisesti muutamalla lauseella. Esim. *Aleksis Kiven romaani Seitsemän veljestä (1870) kertoo ...*
 1. Toisessa kappaleessa voikin jo mennä aiheeseen syvemmälle. Selitä tarkemmin, mistä teos kertoo. Referoi lyhyesti **juonta** eli tapahtumasarjaa. Analyysi ei siis tarkoita pelkkää juonen seikkaperäistä selostusta. Älä ota suoria lainauksia teoksesta vaan kerro mieluummin omin sanoin. Kerro tapahtumista preesensissä.
 2. Sitten voit kertoa **henkilöistä** tarkemmin. Kuvaile teoksessa esiintyviä henkilöitä. Kuka heistä on keskeisessä asemassa eli on päähenkilö? Mitä tosiasioita henkilöistä saa selville? Mitä heistä voi päätellä? Millaiset suhteet heillä on toisiinsa? Perustele päätelmäsi teoksesta poimimillasi havainnoilla. Jos nimiä on paljon, kaikkia ei ole pakko mainita. Mitä merkitsee, jos nimiä ei ole mainittu lainkaan tai jonkun nimi on jotenkin erikoinen?
 3. Tämän jälkeen voit esitellä **miljöötä** eli tapahtuma-aikaa ja -paikkaa. Kerro, mihin aikaan teoksen tapahtumat sijoittuvat. Kuinka kauan teoksen kuvaama tapahtumasarja kestää? Eteneekö teos aikajärjestyksessä eli **kronologisesti** vai hypähteleekö se ajasta toiseen? Onko mukana **takaumia** tai **ennakointeja**? Kuvaile myös paikkoja. Onko nimiä mainittu? Mihin yhteiskuntaluokkaan tapahtumat sijoittuvat?
 4. **Kertoja** voi olla useitakin. Kappaleen verran kannattaa pohdiskella kertojaa ja näkökulmaa. Kenen **näkökulmasta** tapahtumista kerrotaan? Onko kertoja mukana teoksen tapahtumissa vai kertooko hän niistä ulkopuolisena, osallistumatta niihin? Uppoutuuko kertoja henkilöiden ajatusmaailmaan? Vaihtuuko kertoja välillä? (minäkertoja, hänkertoja, kaikkietävä kertoja jne.)

5. **Kieltä** pitää luonnehtia ainakin muutamalla virkkeellä. Onko mukana paljon **dialogia** eli vuoropuhelua? Millaista on käytetty kieli? Onko koko teos samanlaista kieltä? Erottuuko kerronnassa **kuvausta**? Onko sitä paljon vai vähän? Mitä aisteja on hyödynnetty kuvauksessa?
6. **Teemoja** voi olla useita, joten teemoista voi kirjoittaa useammankin kappaleen. Perustele löytämäsi teemat teoksen esimerkeillä. Teemalla tarkoitetaan teoksessa käsiteltyä syvällisempää asiaa tai opetusta. Teemoja voivat olla esimerkiksi rakkaus ja siihen liittyvät ongelmat, anteeksianto ja sen seuraukset, ihmissuhteiden vaikeudet, oikean ja väärän hahmottaminen jne. Samoin kannattaa mainita **motiiveista**, eli teoksessa usein esiintyvistä, toistuvista esineistä tai asioista ja niiden merkityksestä. Mitä teos viestii tai opettaa lukijalle? Miksi teos on kirjoitettu? Lopussa voi pohtia myös **teoksen nimeä**: miten se liittyy luettuun. Vaikka kirjallisuusanalyysi ei olekaan sama asia kuin arvostelu, voit kirjoittaa loppuun lyhyesti oman arviosi lukukokemuksestasi.